

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

Nyilttér díja soronként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICZ ISTVAN

Az expedíciót s hirdetőket illető reklamációk a lapkezélt

Joerges Ágost özvegye és fia
céghez intézendők.

hova az összes pénzüldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Visszapillantás.

A világháború hetedik hónapjának a vége felé járunk. Tanulságos is, hasznos is visszapillantaniuk az elmúlt hét hónapra s megállapítani, mennyire jutottunk, miképen állunk s mennyire jutottak, miként állnak ellenségeink.

Hét hónappal ezelőtt nyugodt öntudattal, igazságunkról áthatva mentünk háborúba mi és német szövetségeseink. Az államilag szervezett világnak úgyszólván fele támadt ellenünk. Ellenünk volt a világ legnagyobb hajóhada: az angol, ellenünk a világ legnagyobb hadserege: az orosz s mindezekel kívül ellenünk két, aligmult harcokban edzett nép: a japán és a szerb. A többség, szárazon és vízen, az ellenségé volt, olyan túlnyomó többsége a fegyvereknek és az embereknek, hogy világszerte igen sokan biztosra vették ellenségeink győzelmét vagy legalább is lassú, sikeres előrehaladását.

A kettő közül egyik sem következett el. A gyors győzelmeket mi arattuk s a lassú, sikeres előrehaladásból velünk szemben semmisen lett. Ellenben a németeknek

Belgiumban és Franciaországban, a mi seregeinknek pedig Oroszországban és Szerbiában arattak első győzelmei, bárha, természetesen, nem dönthették el ezt a nagy háborút, elérték, hogy az ellenségnek többféle fölöttünk való előnyét lerombolták. Ellenségeink előnyei a következők voltak: 1. A tülerő, különösen az oroszoknál. 2. A számosabb tüzérség. 3. A korábban való készület. 4. A sok oldalról való támadás lehetősége. 5. Uralom a tengeren.

Augusztusban és szeptemberben első győzelmes ütközeteinkkel az ellenségnek ezeket az előnyeit csökkentettük s egyenlítettük ki a magunk javára. A szerbek, az oroszok, a franciák és a belgák roppant sok katonát veszítettek ezekben az ütközetekben, s ágyút is rengeteget.

A háború második szakában, mely októberben kezdődött, már ilyen csökkentebb erővel küzdöttek ellenségeink. Sokban voltak még mindig fölényben, ez a fölény azonban azóta is folyton csökkent s most, a hetedik hónap vége felé, ország-világ előtt nyilvánvaló, hogy az erők mérlege a mi javunkra kezd billenni. A háborúban nem érdekelt emberek, semleges államok nagy katonái írják és hirdetik, hogy az oroszok

sok-sok milliós hadserege olyan súlyos veszteségeket szenvedett (halottakban, sebesültekben, betegekben és foglyokban körülbelül 2 millió embert veszített), hogy a roppant nagy orosz tömegek ma már egyáltalában nem olyan félelmetesek a világ előtt, mint voltak emekelőtte s hogy közeledik az időpont, amikor a számbeli erők nemcsak egyenlők lesznek, hanem hogy Magyarország-Ausztria és Németország lesz számbelileg is az erősebb. Mert hogy lélekben, bátorságban, lelkesedésben, a vezetés okosságában és előrelátásában erősebbek vagyunk, a háború első napjától fogva mindmáig nyilvánvaló.

Ma már az egész világ látja, amit Hindenburg német tábornagy és Boroevics, a mi hadseregünk egyik vezére régtől fogva hirdetett, hogy a tülerő nagy dolog ugyan, megjedni azonban nem kell épen föle. Mert elfogy, ha nem gazdálkodnak jól vele vagy elvész, ha mi jobban gazdálkodunk a magunk erejével. Hét hónap múltán nyugodtan elmondhatjuk, hogy a háború elején való első három előnyétől megfosztottuk az ellenséget.

De a másik két előny dolgában is nagy sikert értünk el. A sokfelől való

Bücsúzás.

*Panasztalanul és vádtalanul,
Reménytelenül és vágytalanul
Nyujtunk egymásnak bücsúra kezelt.*

*Bücsúsó hangos zokogása
Ilyen halálosan nem járna,
Mint fáj e sápadt nyugalom.*

*Vesző csatát soha még szebben,
Soha büszkébben, nemesebben
Nem harcolt végig senkisémm.*

*S mégis: bár inkább gyáván, kérve,
Jajongva néznénk a jövő elébe
És tudnánk még remélni.*

Reichardt Pirokska.

A világitótorony.

Alger, március 15.

Kedves Pierrem!
En, a te kis feleséged, küldöm neked e sorokat magam előtt... gondolataim megelőzik a testemet és elsiklanak ezzel a hajóval hozzád, addig is, míg követem őket a másikon, amely Marseillebe fog vinni, ahol te vársz reám ölelő karokkal.

Igen, kedvesem, megértem, hogy az elfoglaltságod megakadályoz abban, hogy előjű ide értem. Építs csak házakat, hiszen sohasem lesz elég a földön élő összes szerelmesek számára.

Három napot adok még a száileimnek, hogy teljes legyen az a hónap, amelynek itt töltését nekik megértem a házasságunk napján. Tíz hónapja már ennek! Tíz havi boldogság, semmi szomorúság, nem tekintve ezt a kis, elváltást, amelynek vége lesz nem sokóra... Három nap múlva adieu Alger! Felszálok a »Chelifé-re, bár azt mondják, hogy nagyon viharos a tenger... Legföljebb beteg leszek... szenvedhetek egy keveset teáért! Azután még csak két nap és kikötünk Marseilleben, ki fogok állani már előbb a fedélzetre, hogy előbb köszönthessem Notre-Dame de la Gardeot...

és a világitótoronyot... amint ezt neked megígértem.

Emlékszel még arra a reggelre, amikor megígérted? A régi kikötőre, amely haszágú volt és arra a magas, sapkás emberre, aki a parton ordított; az olasz dalokra és a Saint-Jean-erődítményre, amely jobbfelől ott állott, hogy katonásan köszöntse a hajónkat. A szerelmesek hajóját... A szigetekre, amelyek mellett elhaladtunk a Chateaux d'Ifre, Marseille, amely mindig távolabban és távolabbról látszott... A világitótoronyra, amely, mint valami fehér új, mutatta a jó utat...

Emlékszel a magas lépcsőkre, amelyekben egészen a lámpáig felmásztunk és az öreg toronyóra, aki folytonosan magyarázott:

— Ez itten az ívlámpa. Ez itt petróleumlámpa, arra az esetre, ha a villanással baj lenne. Ez itt a sziréna, amely ködben szól... Oh, mindenről gondoskodtak...

Es milyen szigorúan néztél rám, amikor nevettem, mert nem volt kedvem meghagyni e magyarázatokat és milyen szigorúan szóltál rám:

— Érdekelhetnének ezek a dolgok... Nagyon fogsz örülni, ha Algerből jövet majd mutatja a helyes utat...

És én megértem, hogy köszönteni fogom, emlékeztül erre a szép reggelre...

támadás lehetősége is megszűnt. Németország elfoglalta Belgiumot s így erről az oldalról már nem fenyegeti veszedelem. Mi, decemberben való visszavonulásunk elenére is, annyira megtizedeltük, kimerítettük a szerb hadsereget, hogy belátható időben erről az oldalról sem kell féltelnünk országunk határait.

A tengeren való uralom volt az ellenség legfőbb előnye. A túlerő itt még sokkalta nagyobb volt, mint a szárazföldön. Es mégis, ha ellenségeink a szárazföldön nem tudtak boldogulni, a tengeren épen-séggel szégyemmel teljes kudarcot vallottak.

Hét hónap mulván így látva a helyzetet, mindenki előtt nyilvánvaló, hogy hadseregeink hősiessége és a szövetségese népek áldozatra készsége nem vezet kárba. Az ellenük összeesküdött nagyhatalmak már igen megfogyatkoztak s bár legyőzve még nincsenek s a háború még jödeig el fog tartani, mi mégis egyre jobban felülkerekedünk s erők egyre érezhetőbben nyomja ellenségeink esatárait. Hiába próbálkoznak nyugaton a franciák és az angolok, keleten az oroszok, hogy kétségbeesett támadásokkal javítsanak a helyzetükön, eddig minden támadásuk véres veszteségekkel onlott össze s adott alkalmat újabb előrenyomulásunkra.

Ez általános és reánk nézve kedvező helyzet közepette még egy olyan előnyünk van, melyet eléggé meg nem becsülhetünk. Egyetlen városunkat sem támadhatta meg repülőgép és léghajó. Ellenségeink fővárosai ellenben állandó rettegésben élnek. Páris már megremegett a német léghajók bombáitól. Varsó és Ivangorod északon, Belgrád, Antivári és Cetinje délen visszhangzottak már ami repülőgépeink bombáinak robbanásától. Az angol városok állandó rettegésben élnek a német repülőgépek és léghajók miatt.

Ime, milyen észrnyű a mi ellenségeink nagyvárosainak éjjele-nappala a folytonos

rettegésben, olyan nyugodt a mi városaink lakossága, hogy nem kell tartania ilyen váratlan támadásoktól. Adjunk érte hátát az Istennek és vítez katonáinknak, akiknek önfeláldozása ettől is megóvott bennünket.

Új mesgyéről.

Új mesgyén járunk. Utódaink ettől számítják majd a legújabb kort. „Hadd nézzek a multba, nézzek a jövőbe“ erről a mesgyéről.

A mult azonban „csak példa legyen most“, nem követendő példa, csak olyan, mit hasonlatul hozunk fel a jellem szemben.

Hátratekintve az új mesgyéről, látom a légiók vonulását a régmúlt idők leghatalmasabb eupóriumába, az örök városba, amint a „jugum“ alá hajtott népek tömegét, újabb meg újabb zsáknyaikat űzik láncra verve maguk előtt s ajkukon az Ave Caesar üdvözlés nem a trónon ülőnek, hanem a csataterén kiküldött vezérnek szól, aki tán több kegyeret, népesebb circust, nagy föld-felosztást ígért nekik. Az az Ave egynek, a tusában gyengébbnek, biztos halálát jelentett.

Sűrű egymásutánban így gyűjtötték össze Galliatól Hispániáig s még ettől is túlról az erőt, a hatalmat gyarapodva anyagiakban, szellemiekben egyaránt, még isteneik számban is.

A négy császársággá fejlett, nagyobodott hatalom birtokosainak látóidegei megronlottak a hízlelő hódolattól, istenítéstől s nem látták, hogy az elnyomott népektől összeharásolt kincsek között sok az erjesztő, a bomlasztó anyag, a rabláncokat széttrúni tudó erő. A rabigába hajtott népek siralma, fájdalma, bosszúja, hite, reménye, éveknek és évtizedeknek lankadatlan munkájával, új mesgyék köveit rakta le s egy-

szerre csak rántatott az előtörő új elem e mesgyékre: „Eddig és ne tovább!“

Es nem is ment tovább. Más utat vágot t a haladás, mert a nagy birodalom elérte azt a kort:

Midőn egy nép, mint a kovász,
Megérett és megzomlott, —
Midőn, satnyúlva testben és
Lélekben túlművelve,
Békét óhaját a gyáva test,
Az elcsigázott elme.

Látom a légiók vonulását négy császárságból, e céljuk, szándékuk nem az örök város, a nagy birodalom megemlése többé. Nem a Gracchusok lelket-szellemét hordozza magával „a gyáva test, az elcsigázott elme“. Önző érdekből, aljas módon tör egymásra a római aranya alapítva a jogot, melynek kútforrása a szellem, magára vonva Isten haragját, aki, miként annak a népnek egyik történetírója mondja: „Arra az árközött társadalomra háborút, éhséget, pusztulást és halált küldött gyászon, de megérdemlett büntetésül, mely, hasonló körülmények között, ismétlődik a történelem minden lapján. Óvoszer ez, melyet Isten alkalmaz a büntől és rothadástól megtámadott népekre.“

Nézünk körül a mai nagy napokban, vessük össze a jelenkor két nagy hódító birodalmának történetét azzal az ókori birodalommal s nem mondhatja senki, hogy a történetíró fenti állítása képzeldős.

Az új mesgye épül, lassan ugyan, de biztosan. Mi csak a kezdetén állunk, de érezzük és erős a hitünk, hogy az égi hatalom, mely a mult idők folyamán mindenkor beavatkozott a népek és birodalmak sorsának az intézésébe, a mi részünkre, a mi javunkra dönti el a világháború sorsát.

Égi hatalom? Kérdi a kétkedő. Igen, az égi! Vagy nem égi ajándék-e a törvény, mely az ókori császárság despotikus intézménye idején egy Messalina férjét arra kényszeríti, hogy tiltsa el a kinzást és tegye

Oh milyen szép júliusi reggei volt. Úgy éreztem, hogy a boldogságot magát szívom be a tudómba e friss tengeri levegővel. A hullámok, az élet fölött állottunk ott, a magas toronyban.

De hivanak... aranyom... be kell fejeznem e levelet, ha azt akarom, hogy a Timagd, amely ma indul, elvigye. Megcsókolom a papírost, hogy csókjaimmal elvigye hozzád a kék tenger, amely itt kezdődik nálam és elnyúlik egészen hozzád.

A szűk, olaszágú folyosón durva, érdes hangon elküldötté valaki magát:

— Úgy látszik, eltört a kormány!

Jeannine szörnyű helyzetben hallotta a szavakat, de a gyáva nem volt képes már felfogni az értelmüket. Harminchat órája be volt már zárva ebbe a szűk kabinba és a tengeri betegség annyira összetörte, hogy már félni sem tudott.

Megígérte, hogy az úrnak, Pierre Sevestrenek, aki várta Marselleiben... A rossz idő ellenére, szűlei könyörgése dacára elutazott, amint megígérte, a Chelliffel.

Nem tudhatta előre, hogy ilyen viharos lesz a tenger, hogy a tél kihűdhőni magát még utójára. Keletről fújt a szél, nedvesen, metszően,

süvívte. A víz óriási tömegekben ütődött a hajó falához, amelyen minden ingott, táncolt ide-oda és a recsegés-ropogás és nyögés között egyedül a gépek ritmikus, szabályos zaja volt, amely megnyugtatóan hatott az emberekre.

Ha igaz, amit ez az érdes hang kiáltott a folyosón! Ha tényleg eltört a kormány? Jeannine úgy gondolt erre, mintha álom lenne, de ami, ha igaz, rettenetes!...

Oh a tenger, amelyet úgy szeretett, a tenger, amely olyan csendes és barátságos volt a nyári hajókázásoknál, milyen dühöngő óriássá változott most. És Jeannine visszaemlékezett a remek júliusi reggelre, amelyen megígérte, hogy üdvözölni fogja a világítótornyt.

Vajjon megtarthatja-e ezt a gyerekes ígérte? Elérkezik-e a világítótoronyhoz? Lesz-e még ereje a szemét kinyitni, hogy meglássa? ... Az ablakhoz hajolt hideg kezével, letörtülte és boldogan sóhajtott fel, mert a vastag üvegen keresztül meglátta a fel-felvilágító fényugarakat... „A fény forog“ — mondotta volt az öreg toronyőr akkor, júliusban és megmutatta a forgatógépezetet.

A folyosón újból megszólalt az érdes hang: — Ha ez így tart tovább, egyenesen nekivágunk a sziklának.

— Hallgasson, — kiáltott valaki rá nyersen, — menjen be a kabinjába.

Jeannine kiáltásokat hallott, hangos szóvalást, de azután a vihar ordozása elnyomott minden lármat... Kibámult a kis kerek ablakon, úgy nézte a forgó fényugarakat, amelyek mindjobban közeledtek. És mintegy félálomban hallotta az öreg toronyőr hangját:

— Ez itt az ivlampa... Itt a petróleumlámpa... Itt a szíréna... Oh, mindéről gondoskodtak... Mindéről gondoskodtak... vajjon arról is, hogy a hajó hozzávágódik a sziklához, amelyen a világítótorony épült, hogy azután elsüllyedjen a tenger fenekén?...

Jeannine szeretne volna megmondani az öreg toronyőrnek:

— Hallgasson, lehetetlenség, amit mond; Pierrenek pedig:

— Megígértem, hogy köszönteni fogom a toronyt... Láthatod, én akartam... de nem tudom...

Csakhogy fent kellett volna lennie a toronyban, hogy kiálthasson és elmondhassa mindezt, mint az a gyönyörű júliusi napon és nem itt a sötét éjszakában, a dermesztően hideg vízben, amely már az ajkág emelkedett, befeljojtva az utolsó kiáltást, majd a homlokjára, hogy még a gondolatát is megemmisítse...

sérthetlenné a rabszolga életét? Nem égi adomány-e a polgári jog, melyet a gyilkos Caracalla minden embernek megadott? Nem égi adomány-e a Názáretinek örök igazságokkal teljes tanítása és hatalma, melyet nem karddal és fegyverrel kezében, hanem szent ilhetségből kelő emberi szóval döntötte meg a régít s teremtett új világot? „En vagyok az élet“, mondá s szavai évezredek igazolják.

Az égi szikra lobbant lángra a mai küzdelmekben is és e láng fényében egymásra, önmagukra ismernek az egy zarnoki hatalom alá erőszakolt népek. És az a láng sok-sok olyan köteléket éget el, mely fojtó erővel szorította milliók nyakát, kötötte le milliók karját.

A fojtó erő gyöngül, a kötelék feloldódik. Látom a légiókat, a testben-lélekben beteg emberek légióit keletre és észak felé vonulni, ama szent nevet bíráló nagy birodalom jeges síkságain, nagy terhet cipelve magukkal, magukban: a csalódlást.

Látom a légiókat babérokörözöttan vonulni felénk, hazájukba, hazánkba, nagy kincsessel ékesen. Lelkükben a remény, egész valójukon a kivított győzelem tudatával.

Új meséjű haladunk; utóink ettől számítják majd a legújabb kort . . .

V.

Élelmiszerek forgalombahozása és a közönség.

Betegség, éhínség, veszedelmes járványok rémei szokták kísérni a háborúkat. Az egyik már közeledek s maholnap a magyar városok kapuin is bekopogtat, amelyeken belül az élelmiszerek birtokosai árcaftal módon fosztogatják az államot, az élet-halálharcot víró hadsereget és azok otthon maradt hozzátartozóit.

Hiábavaló dolog lenne szépíteni ezt az állapotot: a hatalmas állam tehetetlennek bizonyult az élelmiszerekkel fűzött uszorrál szemben. Amit tett, azt is elkésztés csinálta és nem volt meg a kellő eredménye. Sőt ellenkezőleg, még merészebbé tette az élelmiszerek birtokosait.

Hízen a közönség felháborodása a legnagyobb fokra hágott akkor már, mikor a kormány az élelmiszerek árának felemelésével az uszorások tilkapásaihoz úgyszólván beleegyezését adta. Most azonban a magyar közönség egy még szomorúbb csalódlásnak van kitéve. Annak, hogy az élelmiszerekkel fűzött uszorrát a kormány ezzel az engedékenységessel nem békítette ki, hanem maga ellen ingerelte.

Valóban most már egész nyíltan látnivaló, hogy egy ellenséges áramlat belülről támad a rettenetes harcokban küzdő magyar államra. Egy sokkal veszedelmesebb hadsereg támad rá, mint a külső ellenségek.

A kenyérszorsza botrányait ugyanis már túlhaladta egy újabb meglepetés. Amint az állam kijelentette, hogy a maximális árakkal törvényesíteni, de megállapítani is akarja az uszora emelkedő árait: abban a percben az állam nevelésének helyzete került.

Mert most már az étvágyat kapott és nagyra-nőtt uszora egyszerűen hátat fordított a mindenható államnak és kijelentette, hogy nincs eladni való árúja. Pedig van elég!

Már most, ha a háborúhoz nem elég csak a pénz, amit ezt az a bizonyos osztrák hadvezér mondta, vagyis ha tudjuk, hogy a háború sok minden kellékehez a leglényesebbek kellék az, hogy az állam belügyei rendben legyenek, hogy belülről ne érjék olyan támadások, amelyek szíveszhűdés gyánatát harcraéptelenné tehetik, ha tehát, ismételve, a győzelem legelső kelléke, hogy a harcot viselő állam beléletében ne folytassanak romboló munkát a legveszedelmesebb belső ellenségek, akkor az államnak önmaga iránt való kötelessége parancsolja, hogy az élelmiszerek forgalombahozatalával maga foglalkozzon a háború tartama alatt és azután is bizonyos ideig, míg a rendes viszonyok helyre nem állanak.

Az élelmiszerek forgalombahozatalának monopóliuma különben nem új eszme. Magukkal hozták ezt már az ókori államokban is a hadviselés természetes következményei.

Az ókori államokban is megtörtént, hogy a hadviselés idején hibetetlen módon visszadték az élelmicikkkel árusítóit a közönség szorult helyzetével. A legfőbb átlamérek azt parancsolta tehát, hogy az állam vegye kezébe a gabonakereskedelmet. Egyiptomban az állam óriási közraktáraival megmentette népét a gabonajárat uszorrától, de biztosított magának is nagy jövedelmet. A föníciaiak már nemcsak a gabonakereskedést, hanem a bitorfisték gyártását és forgalombahozatalát is az állam kizárólagos jogává tették. Ennek eredménye az lett, hogy az állam megbecsülte a kereskedelmet s az egész főnemesség foglalkozott kereskedéssel. Követték a jó példát s mint nagy kereskedők mesés gazdságra, hatalomra, tekintélyre vergődtek.

A magyarországi városoknak azokat a törekvéseit, hogy a közüzemek után az élelmiszerek forgalombahozatalát is foglalkozzanak, épen a hazai kereskedőknek kellene a legnagyobb buzgalommal támogatniuk, mert akkor a kereskedelem érdekei a legelső állami érdekeké válnának s a kereskedő-osztályt a legmagasabb társadalmi osztálynak tekintének.

A háborús idők jele, hogy egész Európában megérett a terve a gabonamonopólium megvalósításának, amely kérdésben már az ókori államok sítája megelőzték a huszadi század nemzetgazdászait.

De az immár elviselhetetlen drágaság Németországot arra késztette, hogy a monopóliumot kiterjessze az összes élelmicikkkel forgalombahozatalára is.

A német birodalom lapjai ugyanis most nagy buzgalommal tárgyalják ezt a kérdést és azt követelik, hogy a kormány ne késlekedjék a gabonamonopólium bejelentett tervével, hanem terjessze ki az összes élelmicikkkel forgalombahozatalára, mert így rendkívül nagyjelentőségű és szociális szempontból áldásos reformot vinne keresztül a kereskedelem terén.

Elképzelhetetlen arányokban fejlődnek ily alapokon a nemzeti hatalommal lett nagykereskedelem, mely ezer és ezer új kereselőrt nyújtana a kiskereskedőknek.

Ugyanis Németországban azt kívánják, hogy az állam az összes mezeti és állati terményeket vegye meg, meghatározott maximális árakon rakározza és közvetítő kizárásával adja el közvetlenül a fogyasztóknak. A külföldre való eladás szintén az állam feladata és jövedelme volna, ami azt eredményezné, hogy az egyes árúknál lehetne egyöntetű tpusokat kapni és a ma rendszerre vált hamistások, csalások örökre megszűnének az élelmiszerekkel fűzött kereskedelemben.

Az állam ezer és ezer kisenbernek adna megjelölést, mert a mostani gabonakereskedők, marhakereskedők stb. effélék, mint az állam megbízott bevásárlói szerepelnek és az elraktározásért, elárúrtásért, csomagszállításért, levelező-

sért, utazásért és egyéb szolgáltatokért megfelelő jutalomban részesednének.

Ha hozzávesszük mindezekhez, hogy az állam, mint első forrás, a szövetezeket révén a közlelemzést mily nagyban javíthatná s mily lényegesen olesőbbá tehetné és mennyi károsodástól védhetné meg a termelőket is, nem lehet kétszűgunk abban, hogy a magyar városok jövőjére ezzel ennél fontosabb kérdés állg lehet.

Épen azért kívánatos volna ezzel a kérdéssel oly módon foglalkozni, hogy alkalmaslag valamelyik közgyűlésen napirendre tűzessék.

Hollósy István dr.

HIREK.

— **Hősi halál.** *Suha Bertalan* m. kir. bányaeszkűt, a cs. és k. 25-ik gyalogezred tartalékos hadnagy, életének 30-ik évében, Vajveő előtt, a Rajce-hegyen 1914 évi november hó 28-án vívott ütközetben hősi halált halt.

Turmann Vilmos selmecbányai városi erdőalistsz. a m. kir. 14. honvédegyalozezred tartalékos szakaszvezetője, az északi harcokban hősi halált halt.

A lipitőújvári m. kir. erdőhivatal tisztikára gyászlapon jelenti, hogy **Zsuffa Béla** m. kir. segéderdőmérnök 1914. november 6-án, a déli harcokban, a Kulliste-magaslaton vívott ütközetben elesett. Bajtársai ott, a csatamezőn hantolták el.

— **Nyugdíjazás és címadoományozás.** Ülésége, a király, **Rajtsán János** erdőtanácsosnak, saját kérelmére történet nyugalomba helyezése alkalmából, sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatának elismeréséül, a főerdőtanácsosi címet adományozta.

— **Gyakorlatlót felfüggesztett ügyvéd.** A balassagyarmati ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy **Lehoczky Gusztáv** korponai ügyvédet, a m. kir. Kúria ügyvédi tanácsának ítélte alapján, az ügyvédség gyakorlásától három hónapra felfüggesztette.

— **A Kreszhangverseny,** a Polgári Dal- és Zenekör közreműködésével, március hó 4-én lesz.

— **A 44. gyalogezred köszönete Vértési Tóth Imre dr. főorvosnak.** *Vértési Tóth Imre dr.* m. kir. bányakerületi főorvos a somogyi 44. számú gyalogezred legénységének 100 drb. selmeci pipát, 300 csomag dohányt és 100 drb. pipaszárat küldött a harctérre. Az ezred parancsnoka a nagylelkű adományt a következő szép levélben köszönte meg a főorvosnak: „Mélyen tisztelt Uram! A mai póstával 100 pipa és 300 csomag dohány érkezett Nagyságotól, amelyet ezredem legénysége közt szétosztottam. Amidőn e megható jószívűségéért a magam, valamint a vítvően harcoló katonáim nevében legszíntébb köszönetemet fejezem ki, nem mulasztatom el megjegyezni, hogy ez a küldemény, valamint szeretett hazánk különböző vidékeiről beérkezett jótékonyadományok csak növelik az amúgyis soha nem lankadó harcedvet s minden egyes katonában gyökere vet az a tudat, hogy királyiért és hazájáért utolsó csepp vért is feláldozza, győzedelmesen és emelt fővel fog családjához visszatérni. Fogadja, Nagyságod, nagyrabecsülésem elismerését. Kiváló tisztelettel *Mihanovics* ezredes.“

— **Újabb sebesült katonák Selmecbányán.** Folyó hó 13-án a komáromi helyőrségi kórházból ismét 70 sebesült katona érkezett Selmecbányára. Az állományon a katonákat Barua Danóné, Egyedi Ignácné, Engel Zsigmondné, Herczeg Imréné, Joerges Ágostné, Öváry Dezsőné, Wágner Kál-

mánné és Wetzler Mórné úrasszonyok látták el teával, kávéval, pogácsával, hideg pecsenyével, kenyérrrel és cigarettával. A városba a gázgyár, a kőbányák, Zolomy Imre, Böhm Károly, Zachar Sándor, Horti Alfréd és a város szállította fel a sebesülteket. A város hatóságára a városi kórházba 20, a m. kir. bányakórházba 10, a Vöröskereszt-egylet szükségkórházába pedig 40 sebesült katonát helyeztek el.

— **A Hindenburg-erzd Benjámija.** *Szomolnoki Pachmayer János* nyug. pénzügyi tanácsnok, a Selmeci Népbank vezérigazgatójának unokájáról írja a Pécsi Napló a következőket: »A német ifjuságról beszélnek világszerte nagy elragadtattással, hogy mintegy kétmillió katonára elragadtatták önként katonai szolgálatra a vitéség dolgában miben sem maradnak az öreg, régebben kiképzett katonák mögött. Nálunk is, különösen a háború első stádiumában, valóságos láz fogta el a középiskolai ifjuságot. Mindenki hadba akart vonulni és a szülői energia teljes kifejtésére volt szükség, hogy ezt a háborús lázat lecsillapítsák. Valamennyi közt a legtürelmesebb volt a 17 éves *Pánczél Miklós*, Pánczél Ottó erdőfelügyelő fia, akinek sehogysan volt otthon-maradása. Elszökött a szülői háztól, jelentkezett katonai szolgálatra, szülői beleegyezés nélkül azonban a 17 éves fiú nem volt sorozható. Végre keresztülvitte akaratát és a 69. gyalogezred önkéntes tisztképzőiskolájába került, ahol szorgalmasan és lelkesedéssel tanult s hamarosan elérte a hadapród-örmeisteri rangot. De még ez a sikere sem elégitette ki, pedig most már legénységet is oktatót és ezt kellett volna tennie tavaszig, amikor, kissé korra is érettebben, mehetett volna a harcélterre, melyről a mozgósítási parancs megjelenése óta annyit álmodott. Ahány menetszázad vonult a harcélterre, Pánczél Miklós mind fájdalmasan büszkült. Végre a jó ezredes nem tudott már ellenállni az ifjú vér türelmetlen vágyakozásának és amikor új menetszázad ment az északi harcélterre, ennek sorában ott volt már a legfiatalabb Hindenburg-katona, Pánczél Miklós örmeister, hadapródjelölt is, aki most már boldogan szel a harcmezőre, hogy kivegye részét a nagy leszármolásból, melyben az egyik félnek alul kell maradnia. És mivel az oroszokatt úgy kergetik a harcmezőre, nálunk pedig a lelkesedés dagasztja a harcra kész katonaság keblét, látható, melyik oldalon nagyobb a győzelem valószínűsége.«

— **Elesett hősök.** Selmec- és Bélabánya szab. kir. bányaváros katonai ügyosztályának értesítése szerint a selmecbányai illetőségű hadbavonult kőzatoskák közül eddig a következők haltak a harcélteren hősi halált: *Ivanics Márton*, *Kusik András*, *Neczpál János*, *Szép Ló*, *Josef Mihály*, *Matrács Ferenc* és *Weisz József*.

— **Selmecbányai főiskolai tanár a Magyar Tudományos Akadémián.** A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya hétfőn, folyó hó 15-én, délután 5 órakor ülést tartott, melynek egyik tárgya *Vitalis István* dr. főiskolai tanár előadása volt: »Adatok a Cserlathégyes keleti részének geológiai viszonyaihoz« címen. Az előadást, a szakferfiakon kívül, nagyszámú közönség hallgatta végig.

— **Népfőlkémbeli bemutatás-zele.** Az 1891. 1895. és 1896. években született népfőlkémbeli bemutatás-zelelét Selmecbányán, az eddigi hivatalos értesítés szerint, folyó évi március hó 23-án és 24-én fogják megtartani.

— **Lehet csomagot küldeni a hadifoglyoknak.** Az Oroszországban, Franciaországban és Angliában levő osztrák és magyar hadi-

foglyoknak ezentúl akadálytalanul küldhető csomag. Csak a csomag tartalmát vetették korlátozás alá, amennyiben ruhákban, fémtermékben kívül csak a személyes szükséglet fedezésére fontos tárgyakat szabad küldeni. Írásbeli küldeményt nem szabad a csomagba tenni. A csomagokat, tekintettel a hosszú szállítási útra, nagy gondalal kell becsomagolni és elzárni. Ott kilogrammra nem nehezebb csomagokat díjfelmentesen szállítanak. A szállítás a feladó vesztélyére megy.

— **Papválasztás.** A zólyomgyepei póniki ev. egyház az üresedésben volt lelkeszi állást, a *Bakay Péter* főesperes és *iff. Rosenauer Lajos* egyházfelügyelő vezetésével megtartott választáson, a mult esztőtörtökön töltötte be. Az egyház lelkeszének, egyhangúan, *Lajos János* tópelcsői segédlelkész, a selmecbányai ág. hitv. ev. liceumi főgimnázium volt növendékét választották meg.

— **Halalozás.** *Kadnóthi Lukács Gyula*, Bars vármegye tűzrendészeti felügyelője és törvényhatósági tagja, a »Tüzrendészet« c. szaklap felelős szerkesztője, a Magyar Tűzoltósági választmányi tagja, a magyar tűzoltósági országos egyesületének »laplói« és dísztagja, az újbányai választókerület nemzeti munkapárjának elnöke, több európai állam tűzoltósági szövetségének tiszteleti tagja, február hó 9-én, 64 éves korában, Zsarnócan elhunyt.

— **Erdészválasztás.** Breznóbánya szab. kir. város képviselőtestülete a napokban tartotta részleges tisztújító közgyűlést. Ez alkalommal a városnál üresedésben volt erdészi állásra egyhangúan *Lopusny János* oklevéles erdőmérnököt választották meg.

— **Nagy felhőszakadás Selmecbánya környékén.** A folyó hó 14-éről 15-ére virradó éjszaka Istvánháza, a Vöröskút, a bodrusbánya és a viñyei völgy fölött 2—3 óráig tartó felhőszakadás vonult el, mely a hegyeken levő nagymennyiségű havat elolvaszta, órási károkat okozott. Az erdei és a városról fenntartott országutakat elmosta, megromlatta, a hidakat elsodorta. Saly József alsóhörnői munkás az áradásban életét vesztette. *Dobrovits Mihály* városi mérnök az utak és a hidak javítását már megkezdte, az okozott károk azonban még fel nem beszélhetők.

— **A külföldre címzett leveleket nem szabad leragasztani.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter újból felhívja a közönség figyelmét, hogy a külföldre (Ausztria, Bosznia-Hercegovina kivételével) szülő közönséges és ajánlott leveleket, a katonai ellenőrzés megkönnyítése végett, nyitva kell póstára adni.

— **Elmarad a vidéki múzeumok államségítsege.** A háborús viszonyok változásit okoznak a vidéki múzeumok és könyvtárak évenként szokásos államségítésében is. A legtöbb vidéki múzeum és könyvtár államségítésre elmarad ebben az évben. Általános elvként azt tekintik a vallás- és közoktatásügyi miniszterium, hogy a háború tartama alatt csak azoknak a vidéki múzeumoknak és könyvtáraknak utalja ki az államségítést, amelyeknél valamely nagyobb dolog föltétlenül kívánatos, illetőleg elmaradhatatlanul szükségessé teszi.

— **Nyilvános elszármolás.** A selmecbányai női kereskedelmi szaktanfolyam második éves növendékeinek február 14-iki előadásán felülírtettek: *Balás Hugó* dr. 20 K-t, *Czobor László*, *Nemes Hugó*, *Winkler Benő*, *Wagner Géza* 10—10 K-t, *Fényes Elek*, *Philadelph* Mű 5—5 K-t, *Farbak István*, *Mayer Zoltán*, *Joerges Henrik* 4—4 K-t, *Réz Böske*, *N. N.*, dr. *Vas Antalné*, *Ernst Irén*, *Rózi*, *Vali* 3—3 K-t, id. *Osváldt Gusztáv*, *Krutkovszky Károlyné*, *Gerő Böske*, *Geist Józán*,

Geist Jakab, *Hacher Géza*, *Fizály Károly*, *Galántha Józsefné*, dr. *Kosáry Jánosné*, *Rappensberger Károly*, *Hugyezz András*, *Hirt István* (Vámosmikola), *Zolomy Imre*, *Arthold Gézáné* 2—2 K-t, *N. N.* 150 K-t, *Bence Klára*, *Körös Viora*, *Hartmann Ede*, *Barányi Teréz*, özv. *Braxatörás Jánosné*, *Stahl Béla*, özv. *Paudler Lajosné*, *N. N.*, *N. N.*, *Mikler Lajos dr.*, *Rauchbauer József dr.*, *Lencső Gizi*, *Goldner Adolfiné*, *László Adolfiné*, *Pelachy Jenő*, özv. *Horváth Józsefné*, *Winterstein Ida*, *Kaurics Sándorné*, *Koritsánszky János* 1—1 K-t, *N. N.* 50 fillért.

A felülírtettekösszege 133 K. Jegyekből befolyt 267 K. A begyűlt 400 K-t a rendezőség a selmecbányai Vöröskeresztgyűlés céljaira adományozta. Az előadás költségét a szaktanfolyam igazgatósága a saját pénztárából fizette.

— **Adományok a Vöröskeresztgyűlés javára.** A Vöröskeresztgyűlés selmecbányai választmányja javára a mult heten a következők adoztak: a *Polgári Kör* tarokttársasága 7 K-t, *Joerges Ágost*, szövetségi jelvényekért, 1840 K-t, *Herrmann Emil* főbányatanácsos 25 K-t, a selmecbányai kereskedelmi szaktanfolyam, hangversenyének jövedelmeképen, 400 K-t. A szíves és nagylelkű adományokat kérészközi a választmány előnépsége.

— **Segítőakció.** Hadbavonult katonáink itthonmaradt családtagjainak a segítségére szánt alapba az elmult heten a m. kir. dohánygyári munkások (*huszontötök gyűjtés*) 1304 K-t adományoztak.

Harcélteren levő katonáink részére adományozott: *Manner Lajosné* 2 mellényt, 2 trikóinget, 1 pár térdmelegítőt, *Litschauer Lajosné* 2 hópapát, 3 pár érmelegítőt, 2 pár kapcát, 4 üz. *Urszinyi Jánosné* 14 nagy rézkanalat, 4 réz kávéskanalat.

A Vöröskeresztgyűlés szükségkórházának fenntartására özv. *Zemla Mártonné* 10 koronát adományozott.

— **Mozielőadások a Vöröskeresztgyűlés javára.** A selmecbányai Apollo-mozgósínház, a selmecbányai Vöröskeresztgyűlés javára, folyó hó 24-én, este 6 és $\frac{3}{4}$ órakor, kiváló és válogatott műsorú előadást rendez. Az előadásra kerülő darabok legnagyobb része a Vöröskereszt hadszíntéri működéséből van felvéve s csak a hadügyminiszter engedélyével adható elő. A közönség nemcsak hazafias célt támogat, de kiváló művelésben is részesül, ha minél nagyobb számban vesz részt az előadásokon.

— **Az Ev. Nőegylet közgyűlése.** A selmecbányai Evangélikus Nőegylet ma délután 3 órakor, a liceumi főgimnázium tanácstermében, évi közgyűlést tart. Targyterozata a következők: Elnöki jelentés, a multévi zárszármadások előterjesztése. Az előirányzat megállapítása. A számvizsgálóbizottság kiküldése és kiegészítése. További megállapodások a Nőegyletnek a háború ideje alatt való működését illetőleg. Indítványok.

— **Műkedvelő-előadások a Keresztény Szociális Egyesületben.** A selmecbányai Keresztény Szociális Egyesület, a közönség részére és a sebesült katonák szorokoztatására, folyó hó 14-én és 16-án sikerült műkedvelő-előadást rendezni. A műkedvelők közül, kik az »Ejjele az erdőn« c. háromfelvonásos népszínművet adták elő, különösen kiemeljük *Pisich Annát*, ki meglegő otthonossággal s erdetiséggel játszotta a fogadóleány (Máli) szerepét. Kedvesen és megértéssel játszott, *Boriska* szerepében, *Szloboda Juliska*. A főszereplők közül kitűnt *Trochopesz Károly* (Paczor gazda), *Pleuka János* (Balog Imre), *Obnerauer Mariska* (Ágnes asszony), *Pisiczky Lipót* (Gyurka), *Markheardt Ferenc* (Zátony gazdasz), *Csukonyi Mihály* (Marci). Igen ügyesen

mutatta be *Farbák János*, Májas Gábris szerepében, a léhót pesti gavallér. Szép és ügyes játékkal kitűntek még: *Maczkó István*, *Riha Vilmos*, *Kovácsik Anna*, *Szurovecz Vilma*, *Chudák Milka*, *Buozsik Milka* és *Wagner Gyula*. A zenére és az énekre *Gaszó Mihály* városi tanítója tanította meg a műkedvelőket. Az énekeket *Sarkadi Nándor* kísérte zenevel. A tiszta jóvedelem felét az Egyesület a selmecbányai Vöröskeresztgyeletnek juttatta. Hisszük, hogy a szép siker és elismerés az Egyesület hazafias működését a jövőben csak fokozni fogja. Az előadás után az Egyesület tagjai a jelenvolt sebesült katonákat megvendégelték.

— Az Ev. Nőegylet a hadbavonulatokért. A selmecbányai Evangélikus Nőegyletnek, a hadbavonulatok számára, az elmúlt héten *adakozott*: öv. Baumerth Gyuláné 3 törülközőt, 1 lepedőt; Bing Lajosné 3 inget, 4 nadrágot; Bukoveczky Ödönné 1 prémét; Geist Jolán 3 pár csuklódvót; Herzog Mórné 9 pár papucsot; Poznek Gyuláné papucsokra való szövetet; Joerges Ágostné 3 pár csuklódvót, 2 hősapkát; Kozák Etel 1 pár térdvót; Künsztler Ili 1 pár csuklódvót; Paulinyi Rózi 4 pár papucsot; Schleiminger Ilona 2 pár csuklódvót, 24 dkg. tépést; Stahl Béláné 2 haskötőt, 2 pár csuklódvót, 1 hősapkát, 1 pár térdvót; Szever Kató 1 pár csuklódvót; Weisz Simonné 1 szalmazsákkal, 3 kendőt — *Dolgozott*: Bánik Etelka, öv. Bernhard Adolfné, Bisztják Mária, öv. Blaskovits Emilné, öv. Braxatórisz Jánosné, Czajhán Jánosné, Cseh Hermin, Dimák Jolán, Fritl Aranka, öv. Gyurkovits Andrásné, Hatala Gyuláné, Horn Ida, Honek Amália, Joerges Ágostné, Kachelmann Viola és Linda, Osztrolezky Gyuláné, Papp Istvánné, Paxner Vilma, öv. Posta Miklósné, Posta Ilonka, Raksányi Samuné, Schleifer Aurélné, Schromm Erzs, Stanga Hilda, Treiter Margit, Unger Ilona, Weisz Ella, Weisz Melánia, Zatykó Jolán, Zsámbor Páinné. Elkészült: 21 barcheludrág, 26 pár kápca, 19 mell- és hátvédő, 24 lepedő, 34 haskötő, 32 hősapka, 16 pár csuklódvó és 3 pár lábszárvédő. — *Vasgyűrért becsért*: Bohus Antónia 1 aranyfüggő; Polónyi Mária 1 arany- és 1 ezüstművelet; Urbánszky Márk 2 aranytörmeleket. Eddig 406 vasgyűrűt cseréltek be. Gaál Jenő 1 aranyórárt 1 vasórárt cserélt; dr. Kapp Jakabné 1 vaskarpercet és 1 vasmelltűt vett. Plakettet vett: Ernst Rózi és Geist Jolán. Eddig összesen 45 darabot. Az Ev. Nőegylet eddig 565 katonát látott el meleg ruhaneművel.

— Benzinmótorokkal dolgozó kisiparosok figyelmébe. A beszerzésbányai kereskedelmi- és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a kisiparosok részére szükséges, adótló mentes motorbenzinek kedvezményes áron való kiszolgáltatását, a jelen rendkívüli viszonyok miatt, 1915. évi január hó 1-től kezdődőleg a háború befejeztig, illetőleg további intézkedés ideiglenesen felfüggesztette. Felkérte azonban a gyárakat, hogy a lehetőséghez képest igyekezzenek a kisiparosok szükségleteit különféle származású, vagy a hadügyi kormánytól rendelkezésükre bocsátott benzinből ellátni. Ezért a benzinért azonban a kisiparosok a rendes piaci árat tartoznak fizetni.

— Benzinmótoroknak gőzgépekkel való helyettesítése. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a benzin beszerzésének nehézsége miatt, a benzinmótorokkal gőzgépekkel való helyettesíthetése érdekében arra utasította a közigazgatási hatóságokat, hogy a helyhatósági szabályrendeleteknek a gőzgépek felállítását tiltó vagy megnehezítő rendelkezéseit olyképp alkalmazzák, hogy csakis a tűzrendészeti érdekek mulhatatlan megvédése szempontjából szükséges intézkedések követhetessenek meg s ilyen módon a benzinmótorokkal gőzgépekkel való helyettesítése lehetővé váljék.

— Adományok a kórházaknak. A Vöröskeresztgyelet selmecbányai szükségkórházainak, a beteg és sebesült katonák számára, az elmúlt héten a következők adományozták: Sugár 2 párnát, 4 huzatot, 1 paplant 2 huzattal, 1 lepedőt, Csernák 1 paplant 2 huzattal, Simon 1 párnát 2 huzattal, Sefranek 1 párnát 2 huzattal, Strausz 1 ágylat szalmazsákkal, 1 takarót 2 huzattal, 1 párnát 2 huzattal, 2 lepedőt, Till Dónesné 1 ágylat, Philadelph Mórné 1 ágylat, 1 szalmazsákkal, 1 paplant huzattal, 2 párnát huzattal, 1 lepedőt, Öváry Dezsőné 2 párnát 4 huzattal, 1 dunnát 2 huzattal, 6 törülközőt, 2 lepedőt, 1 pokrócot, Boleman Gézáné 1 fűszerelt mosdót, Löwy 1 lepedőt, 1 paplant huzattal, 1 párnát 2 huzattal, Bachmann 1 párnát huzattal, 1 lepedőt, Kalmár István 1 meleg trikóinget, Szpissák 1 párnát 2 huzattal, 1 paplant 2 huzattal, 1 lepedőt, Móczik 2 lepedőt, Fekete Zoltán 1 mosdót tállal, 3 szappant, 6 gyertyát, gyufát, 2 pár harisnyát, 2 törülközőt, 1 alsónadrágot, 2 inget, az Izraelita Nőegylet 7 kispárnát, 2 nagypárnát, 9 párnahuzatot, 5 kis párnahuzatot, 2 dunnahuzatot, 1 flaneltakarót, 14 lepedőt, 23 törülközőt, 6 nadrágot, 6 inget, 5 pár harisnyát, 4 poharat. Adtak még 2 télikabátot, 2 mellényt, 1 sapkát. Továbbá: Doman Danóné 1 doboz tépést, Blatty Tiborné 100 cigarettát, Fekete Istvánné 200 cigarettát, Siposs Ferenc 3 kenyeret, 2 kgr. szalonnát, Dr. Tandlich Ignácné 2 táj gombócot, Mákavé Miklósné 275 cigarettát, 130 pogácsát, Nemes Högő almát, Majerszky Juliska 2 l. tejet, öv. Wagner Józsefné 200 cigarettát, 1 üveg befőttet, Baán Elemérné vacsorát, 2 játékkártyát, öv. Collinásy Flórisné 1 l. bort, Merzsa/Károlyné 150 cigarettát, Gonda Mária almát, Podhorszky Józsefné 6 l. bort, 200 cigarettát, Weisz Simonné 1 táj fánkot, Riedl Zsanda 1 táj fánkot, László Adolfné 200 cigarettát, Simkóné 100 cigarettát, Zahorszky Mihály 1 üveg rumot, Geist Jakabné 1 táj fánkot, Benze Gergelyné 1 táj fánkot, lekvért, Fizély Károlyné, Mákavé Miklósné, Vadas Jenőné, Dobó Sándorné, Dobrovits Mihályné, Frank Lajos, Philadelph Mórné, Zsided Ferencné, Wagner Jánosné 1—1 táj fánkot, Zólyom Imréné 1 táj fánkot, lekvért, Szentistványi Gyuláné 2 táj tésztát, Papp György 200 cigarettát, Baán Elemérné 2 táj fánkot, lekvért, 3 üveg bort, Engel Zsigmondné 10 l. bort, 2 kenyeret, 3 kgr. szalonnát, Szentistványi Gyula 5 üveg bort, öv. Sztankey Ferencné tésztát és almát. *Bélabányáról*: Lumnitz Mihály, Dobák Pál 7—7, Antsik András 6, Lalik Pál, Gyuricza János 5—5, Kúsik Péter, Lajcsák János 3—3, Florek Jánosné, Balázs Márton, Florek Mihály, Frey Pál, Sztréskó János, Zatykó Mihály, Uszbek Mihály, Kocsalka Pál, Pivares Béla, Frey János, Czibula Vendel, Florek József, Lupták András, Lupták György, Lupták János, Sztrélez György, Mucha Ignác, Pleva József, Antsik György, id. Gyuricza János, Gyuricza Máté, Polónyi Katalin, Dobák Márton, Puszkás János 2—2, Jasskó János, Floch István, Oravecz István, Minárik Caliszt, Bartók János, Puszkás Páinné, Czibula Mihályné, Hertinger Mihályné, ifj. Jasskó Pál, : tefanka Jánosné, Husztava János 1—1 l. tejet.

A városi kórháznak: Rappensberger Vilmos 200 cigarettát, a Vöröskeresztgyelet 25 kőpenyt, 500 cigarettát, 50 szivart, Vojtás Böske 22 fánkot, 100 cigarettát, Engel Zsigmondné 2 kenyeret, 2½ kgr. szalonnát, 1 demion bort, Piczin Zsuzsanna 2 lepedőt, 2 alsónadrágot, Zöldi Lajosné 100 cigarettát, Balázs Jánosné 54 tányér koscsnyát.

A bányászakórháznak: Kovács F. Lajos 1 lámpát, dr. Vértési Tóth Imréné 1 üveg likőrt, 80 süteményt, 1 disznósajtot, 3 kgr. túrót, 1 kosár almát, az Ev. Nőegylet 3 karfelkötőt, 13 pár papucsot, 10 pár harisnyát, Nikl Gyula 1 cs. játékkártyát, dr. Királyné Händel Valéria 8 tucaat katonagombot, Ernst Zsigmondné 2 kgr. túrót, 1 kgr. szalonnát, 1 kenyeret, Freiwirt Albertné

uzsonnát, Kachelmann Viola és Linda 200 cigarettát, Puder József, Hegyi Ferenc 10—10 K-4, Engel Zsigmond 2 kenyeret, 5 l. bort, 2 kgr. szalonnát, Dologh Jánosné 1 kosár fánkot, 2 üveg befőttet, 2 doboz cigarettát, Sobó Jenőné 1 kosár fánkot, Jáni Márton 2½ kgr. sajtot, 7 l. tejet, Belán Alajos 5 l. tejet, 1 kenyeret.

— Körözés. Budapest székesfőváros tanácsa a következő két köröző levelet teszi közzé: A Kótaj (Szabolcs-megye) községben 1889-ben született, r. k. vallású *Gyuricza Júlia* és a Kápolnásnyék községben 1846-ban született, állandó lakással nem bíró *Deutsch Pál* bornáregőség (szülei: József és Haigerl Magdolna) illetőségének a megállapítása vált szükségessé. Felkérjük az összes hazai közigazgatási hatóságokat, hogy a nevezetteket nyomozni, föltárásiuk esetén a saját, valamint szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgattani, a fölveti jegyzőkönyveket pedig hozzánk megküldeni sziveskedjenek.

— Körözés. Esztergom vármegye alispánjától, Prileszki Júlia körözése. Az összes vármegyei és városi törvényhatósági hivatalos lapok szerkesztőségének, Prileszki Júlia, erkölcsi zültsének alul kiskora leány körözését elrendelve, felkérme a hatóságokat, hogy a nevezettnek tartózkodási helyét kipuhatolni és eredmény esetén hivatalomalt értesíteni sziveskedjenek. A nevezett 1893-ban Bátorkeszen született, foglalkozása eszeli.

— A leipzig-i tavaszi nemzetközi vásár (Frühjahrsmesse) a folyó évben is március 1—5 között lesz. Tekintettel Németország ipari fejlettségére, nemcsak a német ipar lesz kellőképpen képviselve, de a semleges államok, u. m. Hollandia, Dánia, Svéd-, Norvégország, az Egyesült Amerikai Államok, Olaszország stb. részvétele is biztosra vehető. Kik erre a vásárra kívánunk utazni, feltétlenül állják el magukat arcképes igazolvánnyal. Közelebbi felvilágosítás a beszerzésbányai kereskedelmi és iparkamaránál nyerhető.

— Kolerá ellen a legbiztosabb óvószér a kénés gyűgyi gyógy- és borviz. Kapható az egyedül előrusítófánál, Greguss Antalnál.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem felelős a szerk.

Fog-Krém

KALODONT

70 Fillér

SELMEC-ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HÍVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

549. sz./1915. rkp.

Hirdetmény.

A m. kir. bányászati és erdészeti főiskola rektora bejelentette, hogy a Selmec- és Bélabánya város határában levő Pod drienoiv vrh, Humeleut, Meltava, Pod-Peklo, Predna Strela, Zrna Singlova, Boróka, Lausbach, Kranjar, Jedlovina és Skalka nevű erdőszegekben a rókáknak és egyéb dunda-daknak mérgegel való irtását folyó hó 5-én megkezdette.

Erről a város lakosságát oly figyelmeztetés-és értesítem, hogy a mérgezett tárgyakhoz nyúlani, őket elutalajdonítani a m. kir. belügyminiszternek 23542/1895. számú rendelete értelmében, 300 K és 15 napi elzárás büntetése terhe alatt tilos. Figyelmeztetem a közönséget, hogy a fent-

idézett rendelet 5. §-a alapján, a vadászati jog bérlelője a mérgezés időtartama alatt az e hirdetésben megjelölt terepen a járás-kelést korlátozhatja, sőt egészen meg is tiltathja.

Selmecbánya, 1915. évi február hó 10-én.

Moravék Antal
r. főkapitány.

M. kir. földművelésügyi miniszter. 15847. szám. VII—1915.

Valamennyi alispánnak és polgármesternek Budapest és Fiume kivételével.

Tudomásul közlöm a Cimmel, hogy a nagyvárosi miniszteri kirendelésig körzetében nagyszámban jelentkeztek elszegedni hajlandó mezőgazdasági munkások, (férfi és nő vegyesen) kik hónapos vagy éves cselédeknek, esetleg más vidékre is hajlandók elszegedni. Midőn erről a Cimet értesíttem, felkérem, hogy ezt a munkakeresletet minél szélesebb körben, esetleg a helyilapok útján is tegye közzé, s amennyiben megfelelő munkaadók jelentkeznének, a feltételek megállapítása végett lépjen Cimed a nagyvárosi miniszteri kirendeléssel sürgetően érintkezésbe.

Budapest, 1915. február 5-én.

A miniszter rendeletéből:
Alálás olvashtatlan s. k.
miniszteri tanácsos.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 7677./VI. C. 1915. szám.

Valamennyi másodfokú iparhatóságának.

A m. kir. honvédelmi miniszter úrnak f. é. február hó 6-án kelt 1507/ein. 20 (b) 1915. sz. rendelete kapcsán az elsőfokú iparhatóságokkal azonnal való közlés és a legszélesebb körben való közzététel végett is, a következőkről értesítem: Az idézett rendelettel a honvédelmi miniszter ur által hadicélokra igénybe veit anyagkészletekből a következő mennyiségek további feldolgozása, illetőleg eladása nem korlátoztatik: 1. A saját üzemben való további feldolgozás céljára a) ólom-ból és vörösfémből 25%, b) sárgarézéből, amelynek vörösrézartalma 58%-nál kevesebb, 25%, c) ónból és öntövezetekből 60%-nál nagyobb öntartalommal 15%, d) öntövezetekből 60% és ennél kevesebb öntartalommal 15%, szerszám-acc gyártásához: e) Chromból és ferrocromból 25%, f) wolfram, és ferrowolframból 20%, g) molybdán és ferromolybdánból 20%, 2. eladásra: ólomtól és vörös fémtől 15%, b) sárgarézéből, amelynek vörösrézartalma 58%-nál kevesebb 15%, c) ónból és öntövezetekből, 60%-nál nagyobb öntartalommal 10%, d) öntövezetekből 60% és ennél kevesebb öntartalommal 15%. A fenti 1—2 pontok értelmében feldolgozott, illetőleg eladott mennyiségek összege az 1. pontban meghatározott mennyiségnél nagyobb nem lehet. d. Ércet, kohófelterméket, ócskaanyagok, ipari hulladékok, egyéb hulladékok és hamuk birtokosai ezeknek akár saját, akár idegen, de hazai üzemben nyersfémű feldolgozhatják, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter engedélye nélkül azonban ezeket a fémeket el nem idegeníthetik. 5. A vasat és acélt gyártó üzemek birtokosainak az 1915. évi április végéig terjedő szükségletnek megfelelő mennyiség. 6. Az igénybevett fémek- és ötvözetekből, valamint ócskaanyagokból és hulladékokból azok a mennyiségek, amelyek a saját vagy idegen üzemek lenntartása érdekében elkerülhetetlen javításokhoz szükségesek és más anyagokkal nem pótolhatók, de akkor is csak azzal a feltétellel, hogy az e javításokból származó és a saját üzemben tovább fel nem használható ócska-anyagok, amennyiben súlyuk legalább is 20 kg., a katonai hatóságok rendelkezésére bocsátatnak. Ugyane feltételekkel az ugyanilyen célra szükséges anyagok eladása sincsen korlátozva. Amennyiben a fentiekben meghatározott mennyiségek kisebbek, mint a m. kir. miniszter-úrnak f. é. február 6-án kelt 504/1915. M. E. számú rendelete 1 §-ában a bejelentési kötele-

zettség alól mentesítettek, a rendelkezésre bocsátott mennyiségek eddig a határig kiegészítetnek. A fentiek a m. kir. honvédelmi miniszter ur folyó évi február hó 6-án kelt 1597. (eln. 20) b. 1915. számú rendelete 5. §-ában körülírt kérvényezési jogot nem érintik.

Budapest, 1915. február 6-án.

Harkány s. k.

M. kir. honvédelmi miniszter. 1597(ein. 20) b. 1915.

Valamennyi magyarországi vármegyei és városi törvényhatóságának. Budapest, 1915. február 6-án.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1910. LXVIII. t.-c. 24. és 27. §-a alapján a következőket rendelem: 1. §. Az alumíniumból, antimonból, ólomtól, chrom- és ferrocromból, vörös- és sárgarézből, molybdán- és ferromolybdánból, nikkel- és feroznikkelből, vörösfémből, vanádium- és ferrovanádiumból, wolfram- és ferrowolfram-ból, ónból, öntövezetekből a magyar szent korona országában 1915. évi február 7. napján a kohóból nyert nyersfém alakjában meglévő, tehát további feldolgozással ettől eltérő alakba még nem hozott anyagoknak mindazokat a készleteit, úgyszintén a felsorolt fémekből és ötvözetekből a jelzett területen és napon ére kohófeltermék, ócskaanyag, ipari hulladék, egyéb hulladék és hamu alakjában meglévő mindazokat a készleteket, amelyeket a m. kir. miniszter-úrnak 504 1915. M. E. számú rendelete értelmében legkésőbb 1915. évi február hó 18. napjáig bezárólag be kell jelenteni, az alábbi rendelkezések értelmében hadicélokra igénybeveteknek jelenteniük. Ezeket a készleteket, akár megtörtént bejelentésük, akár nem, a birtokos 1915. február 7. napjától kezdve a kereskedelemügyi miniszter engedélye nélkül el nem idegenítheti és fel sem dolgozhatja és velük az említett engedély nélkül más módon sem rendelkezhetik. Az előbbi bekezdésben meghatározott igénybevétel nem terjed ki azokra a készletekre, amelyek a katonai igazgatás megbízásának teljesítése végett feltétlenül szükségesek, valamint nem terjed ki azokra a készletekre sem, amelyek az állam, különösen az állami művek, a cs. kir. államasvutak, a pósta- és távírdai igazgatás birtokai vannak. 2. §. Az igénybevett és a szakértői megvizsgálás alkalmával hadicélokra alkalmasnak talált készleteket a katonai igazgatás részére való tényleges átvételük időpontjáig, megőrizni köteles. A birtokosnak, amennyiben a készletet feldolgozás vagy elidegenítés céljára tartotta raktáron, a bejelentés napjától a tényleges átvétel időpontjáig minden teljes hónapra az átvételi ár 1/2 %-ának megfelelő térítés jár. Egy hónapnál rövidebb idő számításán kívül marad. 3. §. Az igénybevett, de a szakértői megvizsgálás alkalmával hadicélokra alkalmasnak nem talált készletért a birtokosnak, amennyiben a készletet feldolgozás vagy elidegenítés céljára tartotta raktáron, a bejelentés napjától addig az időpontig, amelyben a készlet szabad rendelkezésére bocsátatták, minden napra jár térítés, amely a megállapítandó becsérték évi 9 %-ának alapul vételével számítható ki. 4. §. Ha a készletet a bejelentés napjától számított három hónap alatt végleg át nem veszik, (2. §. 1. bekezdés) a birtokos a készletet szabadon rendelkezhetik. Ebben az esetben annak a birtokosnak, aki a készletet feldolgozás vagy elidegenítés céljára tartotta raktáron, erre a három hónapra a 3. §-ban meghatározott térítés jár. 5. §. Az igénybevett készletet, a birtokos kérelmére, a kereskedelemügyi miniszter egészen vagy részben a birtokos szabad rendelkezésére visszabocsáthatja. Ez a kérelem a készletnek bejelentésével egyidejűleg vagy utóbb is előterjeszhető. A készlet azon része után, amely a birtokos szabad rendelkezésére bocsátottat, semmiféle térítés nem jár. 6. §. Aki az igénybevett készletet vagy egy részét a jelen rendelet ellenére elidegeníti vagy feldolgozza, vagy pedig vele, a jelen

rendelet ellenére, más módon rendelkezik, úgy szintén az is, aki a készletnek szabad rendelkezésére visszabocsátása végett valótlán adatokat terjeszt elő, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. L. t.-c. 17. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronájig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntetőbíróknak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén fel is m. kir. államrendőrségnek a hatáskörébe tartozik. Horvát-Szlavónországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el. 7. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavónországokra is kiterjed.

A miniszter helyett:
Karátson s. k.,
államtitkár.

H I R D E T É S E K.

Kiadó két emeleti lakás s egy műhelynek is alkalmas földszinti szoba az Ópostán.

A Zsigmondy-utca 71. számú házban egy 3 szobából és melléklhelyiségekből álló lakás május elsejére kiadó.

Kiadó lakás!

Zsigmondy-utca 112. számú házban 6 szobából álló egy vagy két lakás május 10. : : : 1-jétől kiadó. : : :

Honvéd-utca I., 50. sz.

házban egy 2 szoba, konyha stb. álló utcai szép lakás és Lövész-utca II., 14. sz. házban egy udvari kisebb lakás május 1-től, hamarabb is kiadó. Bővebbet az ottani házakban.

Jó tüzfát a közönségnek

2 m bükkfa 17 K.
2 m tölgy és cser 15 K.

Megrendelhető Joerges A. özv. és fiánál.

Weisz Adolf Tópaták.

Ha nem ehét, rosszul érzi magát, az orvosilag kipróbált

Kaiser gyomor-borsmenta
karamellák

biztos segítség hoznak. Jótévelyt kap, a gyomor helyre áll és megerősödik ismét.

Ételtől és időtől hatásuknál fogva meneteleseknek nélkülözhetetlenek.

Csomagolva 20 és 40 fillér

Kapható: Márkus M. utca-szélénél, a Selmecbányai Államrendőrségben, a Selmecbányai Államrendőrségben, a Selmecbányai Államrendőrségben, a Selmecbányai Államrendőrségben, a Selmecbányai Államrendőrségben.